

Nationale parken, 2018

Indicator | 12 september 2018

U bekijkt op dit moment een archiefversie van deze indicator. De actuele indicatorversie met recentere gegevens kunt u via deze [link](#) [1] bekijken.

Nederland heeft 20 nationale parken ingesteld met als doel de natuur duurzaam in stand te houden en kenmerkende natuurwaarden verder te ontwikkelen. Hiermee volgt Nederland een initiatief van International Union for Conservation of Nature (IUCN). In 2016 is de Nationale Parken Deal gesloten. Naast het verhogen van de kwaliteit, beoogt deze deal de betrokkenheid van de samenleving bij de natuur te versterken en een sterkere merk- en marktpositie van nationale parken in Nederland te bereiken.

Nationale Parken

Bron: LNV

WUR/jan10
www.clo.nl/nl131409

- [Download figuur](#) [2]
- [Download data \(ods\)](#) [3]
- [Download data \(xlsx\)](#) [4]

De kaart geeft de ligging weer van de nationale parken in Nederland. Door op de naam te klikken gaat u naar een website met meer informatie over een park. De data van instelling en de omvang van de parken vindt u in de tabel bij de kaart.

- [Schiermonnikoog](#) [5]
- [Lauwersmeer](#) [6]
- [Duinen van Texel](#) [7]
- [De Alde Feanen](#) [8]

- [Drents Friese Wold](#) [9]
- [Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa](#) [10]
- [Dwingelderveld](#) [11]
- [Weerribben-Wieden](#) [12]
- [Zuid-Kennemerland](#) [13]
- [De Sallandse Heuvelrug](#) [14]
- [De Hoge Veluwe](#) [15]
- [Veluwezoom](#) [16]
- [Utrechtse Heuvelrug](#) [17]
- [De Biesbosch](#) [18]
- [De Loonse en Drunense Duinen](#) [19]
- [De Maasduinen](#) [20]
- [De Groote Peel](#) [21]
- [Oosterschelde](#) [22]
- [De Meinweg](#) [23]
- [Grenspark De Zoom - Kalmthoutse Heide](#) [24]

Wat zijn nationale parken?

De Nederlandse nationale parken zijn aaneengesloten gebieden van tenminste 1.000 hectare. Ze bestaan uit natuurterreinen, wateren en/of bossen en hebben een bijzondere landschapskwaliteit en een typerend planten- en dierenleven. Er zijn goede mogelijkheden voor recreatief medegebruik. Ons land kent bijzondere waardevolle ecosystemen die elders in de wereld niet of slechts in zeer beperkte mate voorkomen, zoals duingebieden, veenmoerassen en heidegebieden. De nationale parken behoren tot de kerngebieden van het Natuurnetwerk Nederland en vele parken zijn tevens Natura 2000-gebied.

Eerste nationaal park in 1930

In 1969 sloot Nederland zich aan bij een initiatief van de International Union for Conservation of Nature (IUCN) om nationale parken in te stellen. De IUCN beoogt daarmee om grote natuurgebieden veilig te stellen en duurzaam in stand te houden. In de loop der jaren zijn 20 gebieden aangewezen als nationaal park.

Twee nationale parken (De Hoge Veluwe en Veluwezoom) zijn in de jaren dertig van de vorige eeuw op particulier initiatief tot stand gekomen. Het gebied De Zoom-Kalmthoutse Heide is een grensoverschrijdend park op basis van het Benelux-verdrag 'Natuur- en landschapsbescherming'. Het Nationaal Park De Meinweg maakt deel uit van het Nederlands-Duitse Grenspark Maas-Swalm-Nette dat in 1977 werd ingesteld.

Sinds 2009 is het Nationaal Park De Weerribben uitgebreid met de Wieden tot het Nationaal Park Weerribben-Wieden. De 20 nationale parken beslaan samen ongeveer drie procent van de oppervlakte van Nederland (ruim 135.000 ha).

Beleidsdoelen voor een duurzaam behoud

Nationale parken zijn ingesteld door de toenmalige Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, met instemming van de eigenaren, beheerders en andere direct betrokken organisaties en instanties. Deze geven aan bereid te zijn het gebied samen als nationaal park te beheren en zorg te dragen voor het duurzaam behoud. Kenmerkend voor nationale parken is de meervoudige doelstelling; dat wil zeggen de combinatie van natuurbehoud en -ontwikkeling met mogelijkheden voor natuurgerichte recreatie, voorlichting en educatie en wetenschappelijk onderzoek.

In nationale parken wordt gestreefd naar duurzame instandhouding van de natuur en de ontwikkeling van de bestaande en potentiële, voor het gebied kenmerkende, natuurwaarden. Hiertoe wordt het natuurbeheer, waar nodig, geïntensiveerd en, waar mogelijk wordt natuur ontwikkeld.

Beleid nationale parken en Nationale Parken Bureau

De verantwoordelijkheid van de nationale parken is gedecentraliseerd naar provincies. Provincies kunnen zelf beslissen of zij de rijkstaken al dan niet overnemen. Het Rijk is wel verantwoordelijk voor de toekenning van het predicaat Nationaal Park, overeenkomstig de IUCN-resolutie van 1969. In 2015 is het ministerie van Economische Zaken gekomen tot een nieuw rijksinitiatief voor de nationale parken, het programma 'Nationale Parken van Wereldklasse'.

In 2016 is een Nationale Parken Deal gesloten als resultaat van het eerste jaar van dit programma. Het programma levert een bijdrage om de doelstellingen van de Rijksnatuurvisie 'Natuurlijk Verder' en het Natuurnetwerk Nederland te realiseren. In de gezamenlijke intentieverklaring van veertien betrokken partijen staan de volgende drie doelen centraal:

- Verhogen van de kwaliteiten van nationale parken in Nederland;
- Versterken van de betrokkenheid van de samenleving bij de natuur;
- Bereiken van een sterkere merk- en marktpositie van nationale parken in Nederland.

Om de programmadoelen uit te voeren, is op 1 januari 2018 het Nationale Parken Bureau opgezet en ondergebracht bij Staatsbosbeheer. Het Nationale Parken Bureau ontwikkelt met de verschillende partners een nieuwe standaard voor nationale parken en tracht de Nederlandse gebieden nationaal en internationaal op de kaart te zetten. Hiermee werkt men aan de verbreding en opschaling van nationale parken, zoals Nationaal Park De Biesbosch tot NLDelta en De Loonse en Drunense Duinen tot het Van Gogh Nationaal Park, en de oprichting van nieuwe nationale parken zoals de Hollandse Duinen. De opdracht aan Staatsbosbeheer is verleend als aanvullende opdracht in het kader van de Wet Verzelfstandiging Staatsbosbeheer. Het ministerie van LNV heeft hiervoor budget beschikbaar gesteld voor de periode 2018-2022. Ook blijft het kabinet de coördinatie ondersteunen van natuureducatie-activiteiten die het Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid IVN uitvoert in de nationale parken.

Referenties

- SNP (2010). [Strategisch Meerjarenplan 2011-2014](#) [25]. Samenwerkingsverband Nationale Parken, Den Haag.
- Ministerie van EZ (2014). [Rijksnatuurvisie 2014 'Natuurlijk verder'](#) [26]. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Ministerie van EZ (2016). [Kamerbrief over voortgang Programma Nationale Parken en Nationale Parken Deal](#) [27]

Relevante informatie

- [Nationale Parken Bureau](#) [28]
- [Samenwerkingsverband Nationale Parken](#) [29]
- [Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit](#) [30] (Beleidsinformatie)
- [IVN](#) [31] (Natuureducatie)

Technische toelichting

Naam van het gegeven

Nationale Parken

Omschrijving

Kaart met de ligging en tabel met de omvangen en instellingsdata van Nationale Parken in Nederland

Verantwoordelijk instituut

Wageningen ResearchAuteur: Marlies Sanders (Wageningen Environmental Research)

Berekeningswijze

De informatie is afkomstig van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het Samenwerkingsverband Nationale Parken en het Nationale Parken Bureau

Basistabel

Zie berekeningswijze

Geografisch verdeling

Nederland

Verschijningsfrequentie

Onregelmatig

Achtergrondliteratuur

Ministerie van EZ (2014). [Rijksnatuurvisie 2014 'Natuurlijk verder'](#) [26]. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag. Ministerie van EZ (2016) [Kamerbrief over voortgang Programma Nationale Parken en Nationale Parken Deal](#) [27] Pleijte, M. en R. During (2016). [Nationale parken in transitie. Governance-implicaties van een veranderend beleidskader.](#) [32] WOt-paper 47. WOT Natuur & Milieu, WUR, Wageningen. SNP (2010). [Strategisch Meerjarenplan 2011-2014](#) [25]. Samenwerkingsverband Nationale Parken, Den Haag.

Betrouwbaarheids codering

A. Integrale enquête

Referentie van deze webpagina

CBS, PBL, RIVM, WUR (2018). [Nationale parken, 2018](#) [33] (indicator 1314, versie 09 , 12 september 2018). www.clo.nl. Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Den Haag; PBL Planbureau voor de

Leefomgeving, Den Haag; RIVM Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, Bilthoven; en Wageningen University and Research, Wageningen.

Bron-URL:<https://www.clo.nl/indicatoren/nl131409>

Links

[1] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl1314> [2]
https://www.clo.nl/sites/default/files/infographics/1314_001k_clo_09_nl.png [3]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1314-001k-clo-09-nl.ods> [4]
<https://www.clo.nl/sites/default/files/datasets/c-1314-001k-clo-09-nl.xlsx> [5] <https://www.np-schiermonnikoog.nl/> [6] <http://www.np-lauwersmeer.nl/> [7] <http://www.npduinenvantexel.nl/> [8]
<http://www.dealdefeanen.nl/> [9] <http://www.np-drentsfriesewold.nl/> [10] <http://www.drentscheaa.nl/> [11]
<http://www.nationaalpark-dwingelderveld.nl/> [12] <http://www.np-weerribbenwieden.nl/> [13]
<http://www.np-zuidkennemerland.nl/> [14] <http://www.sallandseheuvelrug.nl/> [15]
<http://www.hogeveluwe.nl/> [16] <https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebied/nationaal-park-veluwezoom> [17] <http://www.np-utrechtseheuvelrug.nl/> [18] <http://www.biesbosch.org/> [19]
<https://www.natuurmonumenten.nl/natuurgebieden/nationaal-park-loonse-en-drunense-duinen> [20]
<http://www.nationaal-parkdemaasduinen.nl/> [21] <http://www.nationaal-parkdegrootepeel.nl/> [22]
<http://www.npoosterschelde.nl/> [23] <http://www.np-demeinweg.nl/> [24] <http://www.grensparkzk.nl/> [25]
<https://www.nationaalpark.nl/download/NATIONALEPARKEN08675.pdf> [26]
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnota-s/2014/04/11/natuurlijk-verder> [27] <https://www.w.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2016/03/22/kamerbrief-over-voortgang-programma-nationale-parken-en-nationale-parken-deal> [28] <http://www.nationaleparkenbureau.nl/> [29]
<https://www.nationaalpark.nl/> [30] <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/inhoud/natuurnetwerk-nederland> [31] <https://www.ivn.nl/ivn-nationale-parken> [32]
<http://edepot.wur.nl/408964> [33] <https://www.clo.nl/indicatoren/nl131409>